

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) a fost elaborat de către Ministerul Energiei cu suportul „Moldovan Green Transition Technical Assistance Facility project” implementat de către Expertise France.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<i>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</i> Proiectul Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) a fost elaborat ca rezultat al modificărilor efectuate asupra legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică prin Legea nr. 111/2025 pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică). Astfel, proiectul de Hotărâre este elaborat în temeiul art. 6 lit. h) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), art. II alin.(2) din Legea nr. 111/2025 pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică), art.9 alin. (1) lit. c) și art. 23 ³ alin. (1) – (3) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, Nr. 309-320 art. 476, cu modificările ulterioare.
<i>2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative</i> Conform prevederilor Legii nr. 111/2025 pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) au fost aduse mai multe modificări/completări la Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, printre care putem menționa: 1. înlocuirea pe tot textul legii a sintagmei „instituție publică de suport”, la orice formă gramaticală, cu sintagma „Centrul Național pentru Energie Durabilă”; 2. excluderea din lista părților obligate a furnizorilor de energie termică pentru încălzire și/sau preparare a apei calde menajere, și/sau răcire, care va avea un efect pozitiv asupra tarifelor la energia termică a consumatorilor conectați la sistemele de alimentare centralizată cu energie termică; 3. excluderea obligativității includerii în cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, aprobat de Guvern, a listei părților obligate. Elaborarea și actualizarea acestei liste urmează a fi efectuată de către ANRE și publicată pe pagina web a acesteia; 4. contribuțiile în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice achitate de importatorii de produse petroliere în calitate de părți obligate vor fi efectuate în funcție de volumele importate și nu din cele comercializate; 5. instituirea la nivel de act legislativ primar a Fondului pentru Eficiență Energetică, care este propus a fi creat întru finanțarea măsurilor de eficiență energetică (EE) și/sau

valorificare a surselor regenerabile de energie (SER) în baza programelor de finanțare implementate prin intermediul IP Centrului Național pentru Energie Durabilă;

6. completarea atribuțiilor IP Centrul Național pentru Energie Durabilă cu prevederi care îi oferă dreptul de a acorda garanții financiare și rambursarea ratei dobânzii pentru credite acordate asociațiilor de proprietari în condominiu pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie;
7. revizuirea condițiilor privind valorificarea mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații pentru a oferi (în conformitate cu condițiile stabilite în programele de finanțare aprobate de Guvern) posibilitatea Asociațiilor de Proprietari în condominiu și proprietarilor de case individuale (cu excepția celor cu grad de vulnerabilitate energetică extremă) să selecteze agentul economic care va executa lucrările aferente implementării proiectelor de EE și/sau valorificare a SER, iar ulterior Centrul Național pentru Energie Durabilă, prin intermediul programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova” (FEERM), va subvenționa o parte din costul lucrărilor, cu condiția că aceștia au respectat toate cerințele necesare stabilite de IP CNED prin produsul de finanțare „Casa Verde”;
8. perioada de elaborare a planurilor locale integrate privind energia și clima corespunde cu cea pentru care este elaborat Planul național integrat privind energia și clima. Totodată, obligativitatea elaborării acestor planuri a fost stabilită doar pentru APL care au statut de municipii (Chișinău, Bălți, Cahul, Ceadr-Lunga, Comrat, Edineț, Hîncești, Orhei, Soroca, Strășeni, și Ungheni);
9. serviciile de audit energetic pot fi prestate de către toate persoanele juridice sub orice formă organizatorico-juridică, inclusiv organizațiile necomerciale;
10. revizuirea caracterului obligatoriu de elaborare a auditului energetic pentru proiectele de eficiență energetică finanțate total sau parțial de la bugetul de stat, bugetul autorităților publice locale sau prin intermediul IP CNED. Astfel, efectuarea auditului energetic este obligatorie în cazul proiectelor în domeniul eficienței energetice finanțate total sau parțial din bugetul de stat sau din bugetele autorităților administrației publice locale, precum și al proiectelor finanțate de IP CNED, cu excepția proiectelor în domeniul eficienței energetice a clădirilor sau al unui grup de clădiri care au o suprafață utilă totală mai mică sau egală cu 250 m². Totodată, în cazul proiectelor de eficiență energetică în cadrul blocurilor locative și caselor individuale cu o suprafață utilă totală mai mare 250 m² auditul energetic poate fi substituit cu certificatul de performanță energetică, întocmit conform prevederilor Legii nr. 282/2023 privind performanța energetică a clădirilor, în condițiile disponibilității acestuia;
11. perioada în care întreprinderile mari vor trebui să asigure elaborarea auditului energetic, prevăzut conform art. 30 alin. (14) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, constituie 1 an și decurge din momentul recepționării de către întreprinderile mari a notificării, expediată de către IP CNED, cu privire la obligativitatea efectuării auditului energetic.

Detaliile care au stat la baza modificărilor sus menționate au fost prezentate în Nota de fundamentare aferente legii nr. nr. 111/2025 pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică).

Prin urmare, pentru a aduce actele normative ale Guvernului în concordanță cu modificările efectuate asupra Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, în cazul prezentului proiect de Hotărâre de Guvern sunt prezentate amendamente la următoarele Hotărâri de Guvern:

- Hotărârea Guvernului nr. 676/2020 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la auditorii energetici și auditul energetic;
- Hotărârea Guvernului nr. 1064/2023 cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026 (Programul SOEE);
- Hotărârea Guvernului nr. 1068/2023 cu privire la aprobarea Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate;
- Hotărârea Guvernului nr. 251/2024 cu privire la aprobarea Programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova”;
- Hotărârea Guvernului nr. 829/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari.

Totodată, ca rezultat al implementării Hotărârilor de Guvern sus menționate, au fost identificate și alte ajustări necesare a fi efectuate asupra acestora, conform informațiilor prezentate de către IP Centrul Național pentru Energie Durabilă. Informațiile prezentate au fost analizate în cadrul sesiunilor de lucru cu reprezentanții IP CNED, iar modificările necesare sunt prezentate în proiectul Hotărârii.

Printre modificările propuse a fost identificată inclusiv necesitatea de ajustare a perioadei de implementare a Programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova”, pe motiv că mijloacele financiare necesare pentru implementarea acestuia provin în mare parte din resursele financiare colectate în cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1064/2023. Conform prevederilor Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026, contribuțiile părților obligate pentru trimestrul IV 2026 urmează a fi transferate până în ziua a 45-a de la încheierea acestuia, respectiv, acestea vor fi disponibile pentru utilizare începând cu mijlocul lunii februarie 2027.

Prin urmare este necesară extinderea perioadei de implementare a Programului FEERM până la sfârșitul anului 2027 astfel încât să fie oferită o perioadă de timp suficientă pentru valorificarea integrală a mijloacelor financiare transferate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, în conformitate cu prevederile Programului de finanțare FEERM.

Totodată, modificările aduse la Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, menționate mai sus, presupun și anumite ajustări la mărimea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, în baza plăților fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit sau importat, care sunt efectuate trimestrial dar nu mai târziu de ziua a 45-a de la încheierea trimestrului de gestiune.

Este de menționat că calcularea plăților fixe ce urmează a fi achitate de părțile obligate are loc în conformitate cu metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 1068/2023, iar aceasta, la moment, nu cuprinde careva prevederi care ar trebui luate în considerare la actualizarea plăților fixe ce urmează a fi achitate de părțile obligate pe durata Programului SOEE.

Astfel, a fost identificată necesitatea completării Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate, cu un capitol nou care să cuprindă prevederi care ar urma a fi luate în considerare în cadrul procedurii de actualizare a plăților fixe prevăzute în cadrul programului privind SOEE.

Intrarea în vigoare a proiectului de Hotărâre de Guvern la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova este argumentată de prevederile art. II alin. (2) din Legea nr. 111/2025 pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică), care menționează că „Guvernul în termen de 3 luni de la data intrării în vigoare a prezentei legi, va modifica actele sale normative în conformitate cu prezenta Lege”.

Astfel, din aceste considerente, intrarea în vigoare a prezentului proiect de Hotărâre la data publicării în Monitorul Oficial, reprezintă o necesitate stringentă.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Aprobarea proiectului de Hotărâre are drept obiectiv de bază alinierea cadrului normativ secundar în domeniul eficienței energetice la prevederile legii nr. 111/2025 pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică).

Proiectul de Hotărâre prevede modificarea mai multor Hotărâri de Guvern, după cum urmează:

1. Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 676/2020 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 235-239 art. 813):
 - Modificarea prevederilor care impun obligativitatea elaborării auditului energetic în baza prevederilor de la art. 19 alin.(3) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică;
 - Efectuarea ajustărilor necesare care reglementează modalitatea de prestare a serviciilor de audit energetic în conformitate cu prevederile art.20 alin.(2) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.
2. Hotărârea Guvernului Nr. 1064/2023 cu privire la aprobarea Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026:
 - Ajustarea Programului prin excluderea listei părților obligate;
 - Completarea unor prevederi din cadrul Programului care să permită utilizarea mijloacelor financiare colectate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice inclusiv în cadrul produselor de garantare și/sau compensare conform prevederilor art. 23³ din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică;
 - Modificarea mărimii plăților părților obligate și a contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către acestea pe perioada rămasă a Programului;
 - Excluderea din lista măsurilor eligibile a fi finanțată din mijloacele financiare ale programului SOEE a măsurii „instalarea cazanelor pe gaz natural în condensatie cu randament sporit, în afara zonei de acoperire SACET” pentru a fi în concordanță cu prevederile Directivei (UE) 2024/1275 a Parlamentului European și a Consiliului din 24 aprilie 2024 privind performanța energetică a clădirilor, care prevede întreprinderea măsurilor ce se impun pentru eliminarea treptată a combustibililor fosili utilizați pentru încălzire și răcire.

3. Metodologia pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 1068/2023 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova Nr. 515-518 art. 1277):
 - Excluderea din cadrul formulelor de calcul a contribuțiilor totale anuale ale părților obligate a furnizorilor de energie termică, iar pentru importatorii de produse petroliere au fost efectuate ajustările necesare astfel încât plățile fixe din partea acestora să fie efectuate reieșind din volumul de produse petroliere importate;
 - Completarea metodologiei cu un nou capitol care să prevadă modalitatea de determinare a mărimii contribuțiilor prin stabilirea unei plăți fixe pe unitate de energie sau de volum distribuit sau importat în cadrul procedurii de actualizare a programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice.
4. Hotărârea Guvernului Nr. 251/2024 cu privire la aprobarea Programului de finanțare „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial din Republica Moldova”:
 - În tot textul Programului au fost efectuate modificările care prevăd că manualele operaționale sunt elaborate separat pentru fiecare produs de finanțare, împreună cu ghidurile de aplicare;
 - Au fost aduse completările necesare în vederea includerii în calitate de beneficiari ai programului inclusiv a proprietarilor de terenuri pentru construcția caselor individuale, datorită interesului manifestat din partea proiectului „Eficiență Energetică și Energii Regenerabile în Republica Moldova (E4M), implementat de GiZ de a aloca mijloace financiare pentru implementarea unui produs de finanțare în vederea promovării clădirilor cu consum aproape egal cu zero și/sau a clădirilor pasive;
 - Modificarea ponderii cheltuielilor pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică și valorificarea surselor regenerabile de energie în cadrul blocurilor locative de la 75% la 50%;
 - Excluderea referinței la Raportul de audit energetic în calitate de document unic pentru demonstrarea fezabilității tehnico-economice a proiectelor, urmând ca aceasta să fie determinate în conformitate cu prevederile produselor de finanțare aplicabile.
 - Alte prevederi ce țin de perioada de implementare, diferențierea contribuției efective a beneficiarului de contribuția beneficiarului, clarificarea cerințelor care urmează a fi întrunite de către proiectele ce urmează a fi finanțate din mijloacele financiare ale Programului, concretizarea termenului limită de prezentare a Rapoartelor anuale de monitorizare, etc.
5. Hotărârea Guvernului Nr. 829/2024 cu privire la aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari:
 - Ajustarea unor prevederi cu privire la notificarea întreprinderilor mari despre necesitatea elaborării Rapoartelor de audit energetic;
 - Operarea modificărilor care obligă întreprinderile mari, care implementează sistemul de management energetic sau de mediu, să prezinte în adresa IP CNED copiile Rapoartelor de audit energetic elaborate pe parcursul etapelor de implementare a acestor sisteme pentru verificarea corespunderii acestora cu cerințele minime indicate la pct. 50 din Regulamentul cu privire la auditorii energetici și auditul energetic, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 676/2020.
 - Abrogarea prevederii de la pct. 28 din cadrul Regulamentului care prevede obligativitatea întreprinderilor mari de a notifica IP CNED despre expirarea certificatului ce atestă implementarea sistemului de management energetic sau de mediu și să prezinte raportul privind efectuarea auditului energetic realizat pentru perioada deținerii certificatului respective. Abrogarea acestui punct este necesară pe motiv că IP CNED monitorizează anual respectarea prevederilor Regulamentului cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari și deține informația necesară

inclusiv cu privire la perioada pentru care întreprinderile mari au implementat sisteme de management energetic sau de mediu.

Totodată, în cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026 și Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate sintagma „instituție publică de suport”, la orice formă gramaticală, este înlocuită cu sintagma „Centrul Național pentru Energie Durabilă”.

Este de menționat că până la moment IP CNED a lansat trei produse de finanțare pentru finanțarea proiectelor de reabilitare energetică a clădirilor din sectorul rezidențial. Cu toate acestea gradul de valorificare a mijloacelor financiare pentru implementarea proiectelor de reabilitare energetică a caselor individuale și blocurilor multietajate este unul modest pe motiv că până la moment a fost necesară parcurgerea anumitor etape pentru pregătirea proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie pentru sectorul rezidențial cum ar fi: elaborarea produselor de finanțare aferente FEERM și a manualelor operaționale, selectarea primelor propuneri de proiect din rândul Asociațiilor de Proprietari în Condominiu și proprietarilor de case individuale cu grad de vulnerabilitate energetică extremă pentru elaborarea Rapoartelor de audit energetic și a documentației de proiect, după caz, activități de comunicare și mediatizare a condițiilor produselor de finanțare, etc.

Prin urmare, ținând cont de faptul că proiectele de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie necesită parcurgerea anumitor etape preparatorii, care durează în timp, valorificarea mijloacelor financiare va fi impulsionată în următoarea perioadă, inclusiv datorită lansării în data de 03.07.2025 a produsului de finanțare „Casa verde” care sa dovedit a fi de un interes major pentru proprietarii de case individuale, fapt confirmat prin cele 745 de cereri de finanțare depuse în doar 2 săptămâni de la lansarea acestuia. Astfel, prin aceste cereri, bugetul alocat acestui produs de finanțare, pentru anul 2025, în valoare de 149 mil. lei se prezumă că este consumat, în cazul în care toate cererile depuse vor parcurge cu succes toate etapele de evaluare și aprobare din partea IP CNED.

Totodată, au fost lansate procedurile de achiziții pentru contractarea serviciilor de elaborare a documentației de proiect pentru mai multe blocuri locative, iar în scurt timp urmează ca IP CNED să anunțe licitația pentru contractarea agenților economici care vor executa lucrările pentru primele blocuri locative.

Este de menționat că IP CNED a organizat procedura de licitație pentru contractarea agenților economici care vor executa lucrările pentru primele 41 de case individuale cu grad de vulnerabilitate energetică extremă.

Suplimentar este de menționat faptul că în contextul modificărilor legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică IP CNED a fost împuternicită să acorde garanții financiare și să compenseze parțial rata dobânzii la creditele obținute de către Asociațiile de proprietari în condominiu de la băncile comerciale și organizațiile de creditare nebancare din Republica Moldova, pentru finanțarea proiectelor de eficiență energetică și/sau valorificare a surselor regenerabile de energie în clădirile din proprietatea acestora. Astfel, mijloacele financiare acumulate în cadrul SOEE urmează să fie utilizate inclusiv pentru punerea în aplicare a acestor mecanisme de finanțare, în modul stabilit de Guvern.

Astfel, mijloacele financiare acumulate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, inclusiv contribuțiile din partea partenerilor de dezvoltare alocate pentru reabilitarea energetică a sectorului rezidențial urmează a fi utilizate pentru finanțarea proiectelor în sectorul rezidențial.

Cu toate acestea, merită de menționat faptul că în cadrul modificărilor propuse asupra Programului SOEE este prevăzută și o majorare a plăților contribuțiilor ce urmează a fi achitată de părțile obligate începând cu luna octombrie 2025 până la finele perioadei Programului SOEE, decembrie 2026, care se datorează exclusiv factorilor prezentați la pct. 4.2.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Având în vedere necesitatea operării modificărilor propuse, în baza argumentărilor menționate mai sus, opțiunea alternativă nu a fost analizată, dat fiind importanța operării modificărilor necesare în vederea aducerii în concordanță a prevederilor din actul normativ prima cu prevederile din actele normative secundare.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Modificările propuse prin Proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) nu presupun crearea unui cadru nou instituțional, monitorizarea și punerea în aplicare a modificărilor propuse urmează a fi efectuată de către IP CNED și Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, conform atribuțiilor ce le revin.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Aprobarea modificărilor propuse în prin Proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) nu presupune alocarea mijloacelor financiare suplimentare de la bugetul de Stat.

Este de menționat că excluderea **furnizorilor de energie termică pentru încălzire și/sau preparare a apei calde menajere (ACM), și/sau răcire**, presupune o recalcularea a mărimii contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit sau importat.

Totodată, în cadrul exercițiului de recalculare a mărimii contribuțiilor părților obligate, au fost identificați și alte ipoteze și necesități de finanțare, care necesită a fi luați în considerare, după cum urmează:

- Actualizarea cheltuielilor specifice medii estimate pentru realizarea 1 ktep economii de energie și costurile pe m² pentru renovarea moderată a blocurilor multietajate și renovarea simplă a caselor individuale utilizate inițial pentru calculul mărimii contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate;
- recalcularea suprafeței anuale ce urmează a fi renovată, cu mijloacele financiare colectate pe parcursul perioadei Programului SOEE, prin luarea în considerare a costurilor pe m² pentru renovarea moderată a blocurilor multietajate și renovarea simplă a caselor individuale utilizate în cadrul proiectului Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung pentru perioada 2025-2050, aflată în consultare publică;
- utilizarea indicelui agregat al prețurilor în construcții pentru anul 2024 și admiterea ipotezei de menținere a aceleiași trend pentru perioada 2025-2026;
- cursul mediu de schimb MDL/EUR pentru anul 2023;
- revizuirea scenariului de alocare a investițiilor în măsurile de reabilitare energetică în blocurile locative prin **micșorarea ponderii de la cel puțin 75%, cât este la moment, la cel puțin 50% (care ar permite alocarea unui buget suficient pentru produsul de finanțare „Casa verde” și ar crește gradul de valorificare a mijloacelor financiare colectate în cadrul SOEE).**

Astfel, având în vedere cele menționate mai sus, în rezultatul recalculării contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit sau importat, au fost obținute următoarele date:

Tabelul nr. 1 Analiza comparativă a contribuțiilor ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, prin stabilirea unei plăți fixe, pe unitate de energie sau de volum distribuit sau importat până și după implementarea modificărilor

Indicator	Unitate de măsură	În vigoare			După operarea modificărilor		
		Anul			Anul		
		2024	2025	2026	2024	2025	2026
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/kWh de energie electrică distribuită de operatorii sistemelor de distribuție a energiei electrice	lei/kWh	0.010	0.011	0.011	0.01	0.011	0.017
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/m ³ de gaze naturale distribuite de operatorii sistemelor de distribuție a gazelor naturale	lei/m ³	0.057	0.060	0.063	0.057	0.06	0.095
Plata fixă în anul calendaristic „t”, în lei/litru de produse petroliere comercializate de importatorii de produse petroliere, stabilită diferențiat pentru:							
benzină	lei/litru	0.10	0.10	0.10	0.1	0.1	0.16
motorină	lei/litru	0.11	0.11	0.12	0.11	0.11	0.18
gaz lichefiat	lei/litru	0.07	0.07	0.08	0.07	0.07	0.12
Plata fixă în anul calendaristic	lei/Gcal	15.62	16.40	17.22	15.62	16.4 ¹	n/a

¹ Aplicabil până în data de 03 iunie 2025;

„t”, în lei/Gcal de energie termică furnizată de furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere și/sau răcire							
--	--	--	--	--	--	--	--

În tabelul de mai jos sunt prezentate informațiile cu privire la valorile estimative, efective și respectiv cele actualizate ale contribuțiilor părților obligate care derivă ca rezultat al modelărilor cu luarea în considerare a ipotezelor de actualizare menționate mai sus și a prevederilor din capitolul VI propuse a fi incluse în cadrul Metodologiei pentru determinarea contribuțiilor ce urmează a fi achitate de părțile obligate aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 1068/2023. Totodată în cadrul tabelului de mai jos sunt prezentate și suprafețele anuale ce urmează a fi renovate în baza noilor contribuții actualizate ce urmează a fi acumulate în cadrul PSOEE.

Tabelul nr. 2. Valorile estimative și respectiv actualizate ale contribuțiilor părților obligate inclusiv suprafețele anuale ce urmează a fi renovate

Valorile estimative actualizate ale contribuțiilor totale anuale echivalente cu cheltuielile necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică,	lei	229,081,927	240,536,024	252,562,825	268,061,367	270,473,919	272,908,184
---	-----	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

în baza ipotezelor și necesităților de actualizare menționate mai sus							
Contribuțiile totale anuale efective achitate de către părțile obligate	Lei	-	-	-	237,082,442	228,936,401 ²	-
Diferența dintre valorile estimative actualizate ale contribuțiilor totale anuale echivalente cu cheltuielile necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului și contribuțiile totale anuale efective ale părților obligate	Lei	-	-	-	30,978,925	41,537,518	-
Valorile actualizate ale contribuțiilor totale anuale echivalente cu cheltuielile necesare în anul calendaristic „t” pe durata Programului privind	Lei	-	-	-	237,082,442	228,936,401	345,424,628 ³

² Contribuțiile totale actualizate a fi colectate pe parcursul anului 2025, fără contribuțiile furnizorilor de energie termică, pentru încălzire și/sau prepararea apei calde menajere, și/sau răcire, pentru perioada 03.06 – 31.12.2025;

³ Valoarea estimativă actualizată a contribuțiilor totale pentru anul 2026, include diferențele dintre valorile estimative actualizate ale contribuțiilor totale anuale echivalente cu cheltuielile necesare în anul calendaristic „t” și valorile contribuțiilor totale anuale efective ale părților obligate în anul calendaristic 2024 și 2025 (pentru anul 2025 acestea reprezintă valori prognozate în baza volumelor vânzărilor din anul 2024).

SOEE pentru realizarea măsurilor de eficiență energetică în scopul realizării a noi economii anuale de energie stabilite în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică							
Suprafața încălzită supusă anual renovării conform programului SOEE - Obiectiv specific actualizat (conf. pct. 19 subpct. 5) din PSOEE)	Case individuale, m ²	56 025	56 025	56 025	56 429	56 429	56 429
	Blocuri locative, m ²	155 687	155 687	155 687	104 256	104 256	104 256
Suprafața încălzită supusă anual renovării conform programului FEERM - Indicator de produs actualizat (conf. pct. 45 subpct. 2) din Programul FEERM)	Case individuale, m ²	44 666	44 666	44 666	44 666	44 666	44 666
	Blocuri locative, m ²	124 333	124 333	124 333	124 333	124 333	124 333

Astfel, din tabelul de mai sus poate fi observat că în rezultatul recalculării plăților fixe cu luarea în considerare a informațiilor menționate mai sus, a fost obținută o creștere a plăților fixe ce urmează a fi achitate de către fiecare parte obligată, doar pentru anul 2026.

Totodată, în tabelul de mai sus poate fi observat că se propune actualizarea obiectivelor respective din PSOEE. Astfel, suprafața încălzită estimată a fi renovată conform prevederilor Programului FEERM pe perioada acestuia va putea fi realizată din contul mijloacelor financiare colectate în cadrul PSOEE cu mici diferențe în ponderea suprafețelor renovate aferente caselor individuale și blocurilor multietajate, care se datorează tipului de renovare pentru care se va opta la reabilitarea energetică a acestora – renovare minoră sau moderată prevăzute conform

proiectului Strategiei sectoriale pentru renovarea fondului imobiliar național pe termen lung pentru perioada 2025-2050.

Totodată, este de menționat că chiar dacă suprafața blocurilor locative prevăzută a fi renovată conform prevederilor pct. 45 subpct. 2) din Programul FEERM este mai mare comparativ cu cea care ar putea fi acoperită cu mijloacele financiare colectate în cadrul PSOE, aceasta este posibil de realizat datorită proiectului „Optimizarea sistemului de alimentare cu energie termică din mun. Chișinău”, cu un buget de 326 milioane Euro în cadrul căreia sunt prevăzute modernizare radicală a sistemului de termoficare din capitală, prin instalarea a 2510 puncte termice individuale, trecerea a 1665 de blocuri de locuințe la un sistem de distribuție orizontală a agentului termic, realizarea a 57 de proiecte-pilot de termoizolare a blocurilor selectate, reabilitarea rețelelor termice primare și construcția a două stații de pompare. Proiectul urmează a fi implementat de Termoelectrica în perioada 2025-2030, cu participarea inclusiv a IP CNED.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

După cum a fost menționat și în Nota de fundamentare aferentă proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică), excluderea **furnizorilor de energie termică pentru încălzire și/sau preparare a apei calde menajere (ACM), și/sau răcire** din lista părților obligate va avea impact pozitiv prin scutirea acestora de contribuțiile ce urmează a fi achitate în cadrul schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru energia termică utilizată pentru încălzire și preparare a apei calde menajere furnizată consumatorilor finali. Contribuțiile acestora precum și ponderea lor în totalul contribuțiilor transferate de către toate părțile obligate pe parcursul anului 2024, sunt prezentate în tabelul de mai jos:

Tabelul nr. 2. Contribuțiile financiare ale furnizorilor de energie termică pentru încălzire și/sau preparare a apei calde menajere, și/sau răcire realizate, precum și ponderea acestora în totalul contribuțiilor transferate de către toate părțile obligate pe parcursul anului, 2024

Nr.	Denumirea părților obligate	Mijloace financiare transferate pe parcursul anului, 2024, MDL	Ponderea mijloacelor financiare transferate în total, %
1.	Furnizorii de energie termică pentru încălzire și/sau preparare a ACM	21 430 968.36	9,04
2.	Contribuțiile părților obligate care se regăsesc în lista părților obligate din Anexa 1 la Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul	211 129 450.54	89,47
3.	Contribuțiile părților obligate care nu se regăsesc în lista părților obligate din Anexa 1 la Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026	3 522 023.05	1.49
4.	Total	237 082 441.95	100

Mai mult ca atât, excluderea prevederii conform căreia este necesară includerea obligatorie în cadrul Programului privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 1064/2023, a listei părților obligate, urmând ca aceasta să fie elaborată de Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, va avea de asemenea un impact pozitiv asupra părților obligate datorită flexibilității ce urmează a fi oferită agenților economici care și-au stopat activitatea sau au apărut pe piață, în baza unor circumstanțe obiective. Acest fapt a fost constatat de către IP CNED în baza contribuțiilor achitate, până la moment, de către de unii agenți economici, care *nu se regăsesc* în lista părților obligate din Anexa 1 la Programul privind implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice pentru perioada 2024-2026 aprobat prin Hotărârea de Guvern sus menționată.

Totodată, majorarea plăților fixe conform calculelor din tabelul nr. 2 de mai sus, nu va constitui o povară pentru părțile obligate deoarece plățile respective urmează a fi incluse în calculul tarifelor pentru serviciul de distribuție a energiei electrice și a gazelor naturale, al tarifului pentru furnizarea energiei termice și în prețul de comercializare a produselor petroliere, astfel după cum este prevăzut în art. 8 alin. (9) din Legea nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică.

Cu referire la întreprinderile care efectuează auditurile energetice va fi oferit dreptul ca aceste servicii să fie prestate de către toate întreprinderile indiferent de forma organizatorico-juridică, inclusiv organizațiile nonguvernamentale (ONG) și instituțiile științifice cum ar fi Institutul de Energetică al Universității Tehnice a Moldovei.

Acest fapt va permite crearea unei concurențe pe piață între întreprinderile care prestează astfel de servicii, iar întreprinderile mari care conform prevederilor legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică au obligația de efectuare a auditurilor energetice odată la 4 ani, vor avea posibilitatea de a selecta întreprinderea care va presta astfel de servicii prin analiza unui spectru mai larg de oferte parvenite din partea mai multor întreprinderi existente pe piață.

Conform informațiilor prezentate de IP CNED, pe parcursul ultimilor ani, prestarea serviciilor de auditare energetică este efectuată de următoarele companii:

Tabelul 4. Companiile care au prestat servicii de audit energetic pe parcursul anului 2024

Nr.	Denumirea companiei	Adresa	Nr. de rapoarte de audit energetic efectuate
1	Green City Lab	mun. Chișinău. str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, nr 14/1	7
2	SRL BIOINOVATIVE	mun. Chișinău, str. Grenoble, 128/8	3
3	SRL LUXGAZ	mun. Chișinău, str. Grenoble, 128/8	3
4	WPC Energy	mun. Chișinău, str. Vasile Lupu 83, ap. 11	5
5	AO Asociația pentru Autonomie Energetică	mun. Chișinău, str. Moara Roșie 5E, ap. 12	7
6	SRL ENERGY R&D	mun. Chișinău, str. Moara Roșie 5E, ap. 12	37
7	II CHIPAR VICTOR	mun. Chișinău, bd. Grigore Vieru 9, of. 503	8
8	ACGV ENERGOEXPERT SERVICE SRL	mun. Chișinău, bd. Grigore Vieru 9, of. 503	16

9	Resurs Point srl	or. Chișinău, str. Independenței 4/2, of. 61	1
10	Efin Project SRL	mun. Chișinău, str. Socoleni 11	2
11	Novaservice MOL SRL	mun. Chișinău stradela Studenților 2/4	60
12	Triglifart SRL	mun. Chișinău, str. Decebal 76, of. 623	6
13	Alianța pentru Eficiență Energetică și Regenerabile (AEER)	mun. Chișinău, str. Serghei Lazo 40, of.701, et. 7, MD-2004	22
14	UPCON SRL	mun. Chișinău, str. Mesager 7	1
15	LISMAR-VENT SRL	mun. Chișinău, Str. Mihail Lermontov, 31, MD-2070	24
16	Top Logic SRL	mun. Chișinău, bd. Moscova, ap. 49	1
17	Delibenergy SRL	mun. Chișinău, str. Voluntarilor 10, ap. 138	8
18	Nictron Energy SRL	mun. Chișinău, str. Calea Ieșilor, 51/3, ap. (of.) 47	4
19	Envidatetec	Germany, Hamburg, Veritaskai 2, 21079	34
20	Giz Moldova	mun. Chișinău, Bd. Stefan cel Mare si Sfânt 73/1	1
21	GENESCOTEC	or. Taraclia, str. Gogol 86	6
22	ECO TEST	mun. Chișinău, str. Mircea cel Batrin 4/4, of. 201	13
23	SRL CND	mun. Chișinău, bul. Moscova 18/4	3
24	VTG SYNERGY SRL	mun. Chisinau, str. Zelinski 30, of. 11	1
25	Invest Suport S.R.L.	mun. Chișinău, str. Burebista 17	1

Chiar dacă majoritatea întreprinderilor care au efectuat audituri energetice sunt societăți comerciale, totuși există și Asociații Obștești precum și întreprinderi individuale care au prestat astfel de servicii.

Cu referire la obligația întreprinderilor mari de a efectua auditurile energetice este de menționat că termenul pentru onorarea acestei obligațiuni urmează să fie calculat din momentul recepționării notificării repetate din partea CNED și, ulterior, cel puțin o dată la fiecare patru ani de la data efectuării ultimului raport de audit energetic.

Astfel prin această modificare la Hotărârea Guvernului Nr. 829/2024 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la efectuarea auditului energetic de către întreprinderile mari, cele 45 de întreprinderi mari aprobate prin Ordinul CNED nr. 06/AB din 14 februarie 2025 (https://cned.gov.md/sites/default/files/document/attachments/lista_intreprinderilor_mari_ce_a_u_obligatia_de_a_efectua_audit_energetic_ordin_06_ab_din_14.02.2025_0.pdf), vor mai avea la dispoziție o perioadă adițională de timp pentru onorarea acestei obligațiuni.

4.4. Impactul social

Modificările propuse prin Proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) va avea

un impact pozitiv asupra întregii populații a Republicii Moldova, prin continuarea efortului Guvernului în vederea facilitării proceselor de implementare a proiectelor de eficiență energetică.

Implementarea proiectelor de eficiență energetică va contribui inclusiv la crearea locurilor de muncă. Conform unui Raport cu privire la ocuparea forței de muncă în domeniul energiei la nivel mondial elaborat de către Agenția Internațională a Energiei în 2023, investirea a cca. 1 mil. Euro în eficiența energetică ar presupune crearea a 8-27 locurilor de muncă adiționale, contribuind astfel la o dezvoltare economică a țării.

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) nu stabilește careva cerințe care ar putea avea vreun impact asupra datelor cu caracter personal.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Proiectul de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) nu stabilește careva cerințe care ar putea influența în mod diferit femeile, bărbații și minoritățile de gen. Totodată, acesta nu prevede promovarea unor măsuri de discriminare.

4.5. Impactul asupra mediului

Implementarea Proiectului de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) va avea impact pozitiv asupra mediului datorită continuării eforturilor Guvernului în vederea implementării proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, care au printre beneficii inclusiv reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Implementarea Proiectului de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică) va avea impact pozitiv și asupra sistemului de sănătate și educațional prin crearea premiselor care ar facilita implementarea proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă, contribuind astfel la modernizarea clădirilor, respectarea normelor igienico-sanitare precum și și acordarea serviciilor educaționale și medicale mai calitative. Crearea premiselor care ar atrage mijloace financiare pentru proiecte de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă va avea impact și asupra dezvoltării tehnologice și inovației datorită soluțiilor propuse în cadrul diferitor proiecte ce urmează a fi implementate în acest sens, inclusiv prin colaborarea cu partenerii de dezvoltare și organizațiile internaționale în acest sens.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

Având în vedere caracterul modificărilor propuse, careva măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională nu au fost identificate.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE nu sunt.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a Proiectului de Hotărâre a fost plasat pe pagina web oficială a Ministerului Energiei, compartimentul „Transparență decizională, consultări publice” și pe portalul guvernamental.

<https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-elaborarii-proiectului-hotararii-de-guvern-privind-modificarea-unor-hotarari-ale-guvernului-facilitarea-implementarii-proiectelor-de-eficienta-energetica-ministerul-energiei-anunta-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-privind-modificarea-unor-hotarari-ale-guvernului-facilitarea-implementarii-proiectelor-de-eficienta-energetica/14612>

Proiectul de Hotărâre urmează a fi expediat spre avizare către toate părțile interesate, cu publicarea acestuia inclusiv pe portalul guvernamental www.particip.gov.md.

7. Concluziile expertizelor

În scopul respectării art. 34 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de Hotărâre va fi supus expertizei anticorupție de către Centrul Național Anticorupție și respectiv expertizei juridice de către Ministerul Justiției.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Aprobarea Proiectului de Hotărâre de Guvern cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (facilitarea implementării proiectelor de eficiență energetică), nu presupune alte modificări la alte acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Vor fi necesare măsuri de organizare și implementare a modificărilor efectuate pentru a atinge obiectivele stabilite în domeniul eficienței energetice.

Principale autorități implicate în procesul de implementare vor fi Ministerul Energiei, I.P Centrul Național pentru Energie Durabilă, Agenția Națională pentru Reglementarea în Energetică.

Secretar general al ministerului /semnat electronic/

Andrei GRITCO